

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Баяндама "Театр түрлері —балабақшада."

ЖАРИЯЛАНДЫ
13.05.2022

ТІРЕК СӨЗДЕР

ата-анаға кеңес, ата-анамен жұмыс, бала дамуы, балабақша, балабақша әдістемесі, балабақша бағдарламасы, балабақша қазақша, балабақша тәрбиешісі, балалар дүниесі, балалар ойыны, балалар тәрбиесі, балалар үшін, балалармен жаттығу, балалармен жұмыс, балалармен тәрбие, баланың дамуы, дамыту ойындары, ерте даму, ерте оқу, креативті тәрбие, қимылды ойындар, логопед, мектепке дейінгі тәрбие, ойын әдістемесі, педагогика, сенсорлық даму, сөйлеуді дамыту, тәрбие және оқыту, тәрбиеші, тіл дамыту

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/120738/>

Түркістан облысы

Кентау қаласы

«Дәуір» бөбекжай балабақша

БАЯНДАМА

Театр түрлері —балабақшада.

Әдіскер: Баетова Г.М.

Тәрбиеші : Айдархаева Г. С.

2021 - 2022 оқу жылы

«Дәуір»
тәрбиешісі
Сатыбалдиевна

бөбекжай

балабақша
Айдархаева Гүлнара

Театр түрлері — балабақшада.

Балабақша баланың білімінің негізін қалайтын орын. Балалардың тілін дамытуда, олардың өмірге деген сыни көзқарастарын қалыптастыруда театрландырылған қойылымдар өте маңызды. Балалар ертегі кейіпкерлерін ойнай отырып, олардың іс-әрекеттері мен мінез-құлықтарын береді және ойын арқылы тілдерін дамытып, адамгершілік жақсы қасиеттері қалыптасады. Театр – балаларға түсінікті өнер түрі, ол қазіргі педагогика мен психологиядағы: эстетикалық талғамын қалыптастыруға және адамгершілік тәрбиесіне, қиялының дамуына әсер етеді. Ең басты, театр баланың рухани және шығармашылық қабілеттерін ашады және оның әлеуметтік ортаға бейімделуіне шынайы мүмкіндік береді.

Театрлық ойын – мектепке дейінгі балалар ойының бірі бола отырып, адамгершілік мәндегі әдеби не фольклорлық шығармаларды түсіндіру және осы ойынға қатыстыру барысындағы әлеуметтендірудің тиімді құралы. Бұл ойын ұжымдық сипатта болады және жағымды өзара әрекет тәсілдерін меңгеруге, достық, жолдастық сезімдерін дамытуға қолайлы жағдай жасайды.

Жалпы балабақшада біз театрлық ойындарды мерекелерде ең бастысы «көрініс» ретінде пайдаланамыз. Театрлық ойындарда эмоцияның дамуы жүзеге асады: балалар кейіпкердің сезімі, көңіл күйімен танысады, олардың сыртқы келбетін сипаттай отырып, себебін түсінеді. Тіл дамыту үшін де (диалогты және монологты сөйлеуді қалыптастыру, көркем мәнерлі тілін жетілдіру) театрлық ойындардың маңызы зор.

Театрлық қызметтің мазмұны:

- қуыршақ театрының қойылымдарын көру және талқылау;
- дауыс ырғағын қалыптастыруға арналған жаттығулар (артикулярлық гимнастика);
- ымдауды, мимиканы қалыптастыруға арналған жаттығулар;
- әртүрлі ертегілер қойылымы;

ертегіні драмалау құралдарымен (ымдау, қозғалыстар, сахналық көрініс және т.б.) жұмыс.

Балабақшада ұйымдастыратын театр үлгілері: үстел театры, саусақ театры (өз қолыңызбен тұзды қамырдан, матадан жасалған),

«бетперде театры» — батырлардың маскалары, бас киімдер (қолдан жасалған),

көлеңке театры (өз қолыңызбен жасалған),

ойыншық театры (сол материалдың кез келген қарапайым ойыншықтары пайдаланылады),

киінуге арналған атрибуттар (ата-аналардың көмегімен жасалған).

Театр түрлерін балабақшада қолдану мақсаты: Балалардың театрларының түрлері туралы түсініктерін кеңейту және нақтылау, олардың бір-бірінен ажырата білу театр өнері арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту және жетілдіру. Мектеп жасына дейінгі баланы тәрбиелеу мен оқытуда театрландырылған ойындардың маңыздылығын түсіне отырып, мен өз жұмысымда бұл әдісті жиі ұйымдастырамын. Алдыма қойған міндеттерім шығармашылық белсенділікті дамытуға жағдай жасау; театр мәдениетімен таныстыру; біртұтас педагогикалық процесте оның басқа әрекеттермен өзара байланысын қамтамасыз ету.

Л.С.Выготский шығармашылық іс-әрекеттің жеткілікті берік негізін жасау үшін баланың тәжірибесін кеңейту қажет деп есептеді. Үстел үсті, саусақ театры, драматизация ойындарының көмегімен балалардың суретші болуға деген құштарлығын ояттым.

Кіші жаста театрдың ең қарапайым және қызықты түрі — саусақ театры. Саусақпен ойнау — шарт бойынша бірінші ойынмен танысу. Бұл атрибуттары жоқ театр, бірақ ең бастысы — кейіпкер мен оның өмірі.

Бір қызығы, бұл қиын конвенцияны бала оңай қабылдайды. Осымен қатар ол таныс өлеңдер мен балалар рифмаларын сәтті сахналайды. Балалармен жұмыс жасай отырып, мен оларға мимика, ойын импровизациясын қолдана отырып, өз кейіпкерлерінің экспрессивтік ерекшеліктерін өздігінен табуға көмектесуге тырыстым. Сол жұмыс ортаңғы топта да жалғасын тапты.

Мектеп жасына дейінгі ересек жаста театрландырылған ойындарды ұйымдастыруда балалардың дербестігін дамыту, оларды басқа адамның эмоционалдық күйін түсінуге және өз бетінше тәжірибе жасауға үйрету керек. Бұған зейін, қорқыныш, қуаныш, рахат, қайғыны білдіруге арналған сызбалар көмектеседі: «Не жеп жатқанымды тап», «Мен қайда екенімді тап», «Түлкі тыңдап жатыр» т.б.. Драмалық ойындарда балалар мәнерлі жеткізеді. қаһармандардың бейнелері, олар өздері ертегілер – спектакльдер қояды, келіседі, рөлдерді бөледі. Олар балалар мен ата-аналарға үлкен ықыласпен қойылымдар көрсетеді, олардың ішінде: «Қаздар-аққулар», «Қызыл телпек».

Сондай-ақ ата-аналармен жұмыс жүргізілді: әңгімелер: «Мектеп жасына дейінгі балалардың театр өнеріне деген қызығушылығын қалай тәрбиелеу керек», консультациялар: «Театрлық ойын мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін дамыту құралы ретінде», «Ойын және театр», «Театр және ата-аналар», ата-аналар жиналысы «Мектепке дейінгі театр әлемі», «Театрға арналған ең жақсы қуыршақ» байқауы, «Үздік театрлық маска». Ата-аналар театрландырылған іс-шараларға үлкен қызығушылық танытты, театрға арналған костюмдер, қуыршақтарды жасауға көмектесті, балалармен бірлескен спектакльдерде рөлдерді ойнады.

Мектеп жасына дейінгі балалардың театрландырылған ойындары процесінде шығармашылық қабілеттерін дамыту жұмыстары өз жемісін беруде: балалардың сөздік қоры белсендіріліп, байыды, олар еркін болады, қарым-қатынаста еркін болады, ең бастысы, олардың эмоционалдық өрлеуі байқалады.

«Театр» деген сөзден олардың көздері қуаныш ұшқынымен жанады, жүздері күлкіге бөленеді. Қойылымнан алынған жағымды эмоционалдық заряд, өз күшіне деген сенімі балалардың өзін-өзі бағалауын арттырады. Олардың көпшілігі өз кешендерімен күреседі. Олар ойлауға, өз мінез-құлқына және басқа адамдардың мінез-құлқына талдау жасауға үйренеді, бір-біріне мұқият және төзімді болады. Олардың сөйлеуі мәнерлі және сауатты болады. Ойын әрекеті белсендіріледі, шығармашылық сипатқа, эмоциялық байлыққа ие болады.

Әдебиет:

1. Е.А. Антипова «Балабақшадағы театрлық іс-әрекет» сауда орталығы «Сфера», Мәскеу 2006 ж.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.